

KLOKAN

Pravdivý
příběh
Češky
v Angole

Na Afriku zapomeň

Vladana Gomes Adolfo

edice
KLOKAN

Copyright © Vladana Gomes Adolfo, 2021

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Vladana Gomes Adolfo, 2021

Redakční úprava Otilie Grezlová

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokan, 2021

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7633-662-9

Chtěla bych tuto knihu věnovat svým dvěma statečným dcerám Patricii a Petře, které přesto, že mne stále potřebovaly, dokázaly pochopit, jak moc je důležité, abych šla svou cestou a byla šťastná. Dokázaly svůj pocit nejistoty potlačit, a tak mi umožnily splnit si můj sen.

Děkuji, holčičky moje, jste moje nejmocnější na světě.

Miluji Vás celým svým srdcem.

Kapitola první

JAK TO VŠECHNO ZAČALO

„**N**a Afriku zapomeň!“
Tak tohle vykřikla má máma v okamžiku, kdy jsem z pusu vypustila větu: „Chci žít v Africe a za muže chci černocha.“

No, byla to tehdy docela síla, pomýšlet na něco tak šíleného. Do tehdejšího režimu to vůbec nezapadalo a do plánů mé mámy, které už v té době o mé budoucnosti měla spředené, to v žádném případě nepatřilo. Bylo mi asi čtrnáct a byla jsem puberťačka vyrůstající v totalitním režimu s černým snem o Africe a černém manželovi.

Zcela nemyslitelná myšlenka, tak jsem tedy poslechla a dále ji již nevyslovovala. Vlastně jsem asi přestala vyslovovat vše – abych se vyhnula poznámkám typu „to je hloupost, to je jen pohádka, jsi pitomá“ nebo „úplně ses zbláznila“. Občas i „jsi úplně blbá a raději se jdi učit“. Nemyslím si, že to jinde bylo jiné a že tahle slova jsem slyšela jen já. No nic... v tomhle věku můžete bezvýsledně vzdorovat, nebo to vzdát a přestat snít.

Tak se také stalo, přestala jsem snít o své Africe, uvěřila jsem tomu, že to, po čem toužím, je bláznivé a nereálné. V té době jsem úspěšně složila přijímací zkoušky na střední školu a dělala to, co ostatní puberťačky v mém věku. Nic zvláštního, prostě jsem žila normální běžný život. Na své černé sny jsem nemyslela.

Po dvou letech se však mé touhy znovu vynořily. V okamžiku, kdy mě jedna z mých kamarádek ze základní školy, která v té době studovala na gymnáziu, seznámila se studentem Vysoké školy báňské odněkud z Angoly. Ta se ale má, proběhlo mi hlavou, to je teda nespravedlivé. Já o tom sním, a ona nemusí. Dneska se tomu jenom směju. Pro ni to byl kamarád jako každý jiný. Jí imponovalo, že je vysokoškolák, a mně se líbilo, že je z Afriky. Poprvé jsem se osobně setkala s Afričanem a měla jsem možnost být jeho kamarádka.

A život šel dál, bez Afriky a černochů. První rande, rozchody, vztahy a maturita. Tím skončilo mé období dětství a puberty. Hned po maturitě jsem se vdala, jak se sluší a patří, za bílého muže. Krásný spořádaný život, svatba, děti a jen samá pozitiva. Ne že bych byla nešťastná nebo se měla špatně, ale spokojená jsem v manželství po čase rozhodně nebyla. Jenže... mám dvě děti, celá rodina mě odsoudí, všichni budou nešťastní a rozvod moje máma nemá ve svém itineráři mého života. Raději nebudu nic měnit, nebudu na to myslet.

Chodila jsem do práce, pracovala jsem v novinách a starala se o domácnost a děti. Krásná idylická rodinka. Ale... Když někde něco nefunguje, začnete se nudit a přemýšlet a začnou se vám vracet sny a čím dál častěji myslíte na to, jestli opravdu to, co děláte, máte a jak žijete, je to, co vlastně chcete. Jestli jste to opravdu ještě vy, nebo už někdo úplně jiný. A jestli ten, vedle kterého žijete, je ten, s kým chcete zestárnout.

Nespokojenost v životě, únava ze stále stejně nudné a náročné práce, odchod dcery na internát a vlastně skoro dozrání obou mých dcer mi umožnilo vrátit se ke svým snům a přemýšlet, zda jsou reálné nebo nereálné. Dcery byly mnohem samostatnější a nepotřebovaly už mou péči tak jako dříve. Spíš mne nabádaly k tomu, abych jim dala větší důvěru a prostor.

Netrvalo dlouho a přišel pád společnosti, pro kterou jsem pracovala. Díky odstupnému se mi začaly otevírat možnosti. Týdny jsem přemýšlela, jak s částkou, kterou brzy dostanu, naložím. Odjedu do Afriky, nebo si otevřu africkou kavárnu? To byly jediné dvě myšlenky, které se mi každou minutou honily hlavou.

Kvůli dcerám jsem se rozhodla pro africkou kavárnu. Dcery byly sice samostatné, ale nechat je tady a odjet někam za hory za doly bych nedokázala, ač moje touha po dobrodružství v Africe byla stále větší a větší. Kavárna mohl být takový malý africký začátek. Dnes můžu říct, že byl – otevření africké kavárny opravdu odstartovalo mou cestu za splněným snem.

„Ty jsi blázen! To nebude fungovat! Africká kavárna je prostě blbost! Rozumíš?!“ Tohle byla reakce mého muže a mých rodičů. Ano, mamí, opět se vynořil můj africký sen a já našla odvahu říct to nahlas. Teď už můžu, jsem totiž dospělá.

Na otevření kavárny se spoluúčastí mé nejlepší kamarádky Jarmily, která tou dobou byla bohužel přestěhovaná v Brně, jsme se pečlivě připravovaly. Design kavárny musel být africký, káva africká, pivo africké. Řešily jsme dekorace a také to, aby to nebyla jen kavárna, ale místo, kde se host o africké kultuře něco dozví. Byly to nádherné chvíle příprav a velkých očekávání. O to větší zklamání přišlo po otevření, které bylo pompézní za účasti skupiny afrických tanečnicků a hudebníků, kteří kavárnu s velkou vervou otevřeli a zahájili provoz. Každý den jsem se setkávala s rasisťickými poznámkami a hosté se do kavárny moc nehrnuli. Pro nás obě to bylo velké zklamání a já jsem stála před rozhodnutím, zda má smysl pokračovat, nebo bude lepší podnik zavřít a jít dál.

Ano, opět měli rodiče pravdu. Po osmi měsících jsem kavárnu musela zavřít. Dnes nelituju, byl to správný krok. Byla jsem tak moc zklamaná a unavená z neshod doma, že

jsem se rozhodla nejen zavřít kavárnu, ale definitivně změnit svůj život. Osm měsíců v africké komunitě, byť malé, mě natolik nakoplo a otevřelo oči, že jsem našla odvahu a chuť to prostě risknout. Představa afrického, pro mě svobodného života byla silná a krásná a ten pocit být sama sebou byl tak úžasný, že jsem to zkrátka udělala. Uznala jsem, že africká kavárna ve městě, jako je Ostrava, byla hloupost. Zavírám a odcházím pryč. Rozhodla jsem se jít za svým snem z dětství. Odchod do Prahy představoval první krůček. Odejít od manžela, byť jen za prací do jiného města, bylo vzhledem k dennodenním neshodám mezi námi osvobozující. Vzdát se dcer bylo mnohem těžší.

Byl únor, rok 2013 a já si ve svých skoro čtyřiceti letech sbalila své věci a s batohem na zádech a jedním kufrem odjela.

Kapitola druhá

ÚTĚK Z OSTRAVY A NOVÝ ZAČÁTEK

V Ostravě jsem si zabouchla dveře. Tak jako odchod nebyl jednoduchý, nebyl jednoduchý ani začátek nového života. Začínáte bez ničeho, bez postele a střechy nad hlavou, ale vlečete si s sebou minulost, vzpomínky, smutek, dluhy a strach ze soudního procesu, kterým končilo mé podnikání.

Ano, byla jsem tak hloupá a naivní, že jsem věřila dobrým úmyslům a nevěnovala se smlouvě, kterou jsem s pronajímatelem uzavřela. Za svou nepozornost jsem se dočkala odměny v podobě strachu ze svého dalšího života, který mi může rozhodnutí soudu přinést. Nevadí, tohle zvládnou. Za tu svobodu mi to stojí.

To jsem si opakovala každý den a někdy i několikrát. Jo, zvládla jsem to, měla jsem tři práce, občas neměla co jíst, několikrát se stěhovala z šílených bytů do trochu méně šílených. Občas jsem se vracela do Ostravy navštívit rodiče a starší dceru, protože ta mladší za mnou čím dál častěji utíkala do Prahy. Až nakonec zůstala natrvalo. Vracela jsem se do našeho bytu v Ostravě, neměla jsem tam uzavřenou minulost, stále jsem byla vdaná a manžel netušil, že můj odchod do Prahy nebyl jen za prací, ale také zbabělý útěk od něho.

Byly chvíle, kdy jsem se ocitla na dně nejen finančně, ale i psychicky. Vyrovnávala jsem se s faktem, že jsem opustila dcery, manžela a rodiče. Najednou jsem se cítila sama, bez přátel, rodiny a zázemí. V cizím městě, s lidmi, které jsem neznala. A neměla jsem vedle sebe nikoho, komu bych se mohla svěřit, s kým bych si mohla povykládat nebo rozebrat své starosti a obavy. Uvědomovala jsem si, že všechno, co jsem dvacet let budovala, je pryč. Zůstaly jen vzpomínky.

Praha je jiná než Ostrava, žije tu spousta Afričanů. Třeba se najde i jeden pro tebe, říkala jsem si každý den. Jednou to přijde. Věřilo se tomu těžko, neustále jsem přemýšlela, proč se to nestane. Jsi stará, tlustá, miss taky rozhodně ne, takže co jako čekáš? Jo, čekám, čekám, že to přijde. A přišlo, přišlo to s mou kamarádkou Veronikou, tou, která mi tak moc pomohla v kavárně v Ostravě, která všechny smutky, dramata a veselé chvíle prožila se mnou a neopustila mě, ani když byla noc. Byla vedle mě a teď je tady v Praze a naše cesty se opět zkřížily.

Pracovala v africkém baru a měla přítele z Nigérie. Aniž by po tom někdy toužila, žila si svoji africkou love story a vypadala velice šťastně. Tentokrát jsem si ale neřekla, že je to nespravedlivé, naopak mi to přišlo super. Začaly jsme spolu zase trávit čas tak jako v Ostravě, vzpomínaly na kavárnu a na historky s ní spojené.

„Mám volno,“ volám jedno odpoledne Veronice, „nepůjdeme se někam projít?“ ptám se. Slyším kavárenskou hudbu v pozadí a je mi jasné, jak bude znít odpověď.

„Jsem v práci,“ odpovídá mi sklesle. „Nechceš přijít za mnou do baru?“

Chvíli přemýšlím, na chození po barech nemám peníze ani moc náladu. „Tak jo,“ souhlasím po chvílce přemýšlení. Na jednu coca-colu ještě mám, dlouho jsem nikde nebyla, jsem jen v práci nebo spím, potřebuju asi i mezi jiné lidi. „Dám se trochu dohromady a za hodinu jsem tam, pošli mi adresu,“ hlásím do telefonu.

Sestupuji po schodech do sklepního baru, hned naproti dveřím vidím Veroniku za barem, jak čepuje pivo, a hrnu se k ní. „Jsem v Praze nebo někde v Africe?“ ptám se jí pobaveně. Rozhlížím se kolem sebe, vypadá to, že tady snad není ani jeden běloch. Během pár minut jsem znala díky Veronice téměř všechny přítomné. „Kde je ten tvůj?“ ptala jsem se na jejího přítele. Máchl rukou někam dozadu a během okamžiku byl u nás.

„Ahoj, ahoj, vítej v mém baru,“ zdravil mě vysmátý černoch. „Hodně jsem o tobě slyšel, a samé pěkné věci,“ dodává. „Nic neplat, jsi můj host, cokoliv budeš chtít, stačí říct Veronice. Kdyby tě někdo obtěžoval nebo byl nepřijemný, jen na mě mávni. Jsi tady pod mou ochranou,“ dodal důrazně, ale s úsměvem.

Cítila jsem se ten večer po dlouhé době klidná a na chvíli jsem vypustila z hlavy všechny starosti a strasti, které jsem každý den řešila. Po dvou dnech jsem se za Verčou v baru zastavila po cestě z práce, jen na skok, abych si s ní povykládala. Netušila jsem, že právě tato druhá návštěva baru mi změnila život.

Kapitola třetí

SEZNÁMENÍ

Dvacátého ledna roku 2014. To je den, na který nikdy v životě nezapomenu, den, kdy jsem šla původně vlastně jen na skok poklábosit s kamarádkou. Den, kdy jsem ale potkala muže, pro kterého bylo důležité, abych dělala to, co chci a co mám ráda. Muže, který mi ukázal, jaký je život, a naučil mě ho žít. To všechno jsem pochopila a uvěřila tomu až o několik měsíců později. I to, že píšu tento svůj životní příběh, to, že popisuji svůj africký sen, který, jak později poznáte, je jak z hloupého amerického filmu, je jen jeho zásluha.

Seděla jsem na barové židli, snad poprvé v životě, bavila se s Veronikou, která obsluhovala všechny ty černé muže, a pozorovala jsem chaos, jenž v baru byl. Přicházeli, odcházeli, tančili, pohupovali se vsedě ze strany na stranu v rytmu „regé“, hráli šipky a vykřikovali u stolního fotbalku. Prostě pohoda, klídek a naprostá svoboda.

Cítila jsem se příjemně a bezstarostně a na chvíli jsem vypustila z hlavy všechny problémy, které jsem měla. Rozebíraly jsme Verčiny starosti a radosti, které prožívala se svým přítelem, a občas se smály hloupým vtípkům, jimiž nás zásobovali návštěvníci baru. Veronika tam pracovala už dlouho a téměř všechny je znala. Myslela jsem jen na to, že během jednoho dne jsem najednou měla nové přátele z Afriky, se kterými jsem se cítila dobře. Nikdo se

nevyptával, nikdo mě neposuzoval, nikdo neřešil, co mám na sobě, prostě jsme se jen bavili.

V duchu jsem přemýšlela, proč mě vlastně Afrika a její obyvatelé tak přitahují, proč mě všechno africké tak láká. Častokrát jsem se tomu snažila přijít na kloub, ale nenašla jsem žádný racionální důvod. Možná ta barva kůže, exotika, jejich kultura, barevnost a možná i to, že jsem chtěla vědět, zda všechno to, co se o Africe a Afričanech říká, je pravda. Možná to byla jen touha jít proti proudu a možná, možná, že jsem kdysi dávno byla Afričanka.

„Ahoj, how are you?“ slyším za zády. Cože? Otáčím se směrem, odkud zazněla otázka. Naše pohledy se setkávají.

„Jo, já se mám dobře.“ Odpovídám rozpačitě a sleduju jeho nádherný úsměv s plnými rty, pod kterými má precizně zastřiženou bradku, a polévá mě horko.

„Co ty pít? Já koupím drink pro tebe.“ Snaží se pokračovat v hovoru a sleduje mě velkýma hnědýma očima. A já jsem v rozpacích a všechn klid a pohoda, které jsem cítila, jsou najednou ty tam.

„Veru, co říká?“ Jsem tak rozpačitá a nesoustředěná, že nerozumím ani češtině. „Já nic nechci, já nic nepiju.“ Byla jsem opravdu zaskočená, velký černý muž v obleku s kravatou na krku ve sklepním rasta baru mě naprosto šokoval.

Lemarian, napadlo mě jako první. Před očima jsem viděla onoho Lemariana, jak ho v knize *Bílá Masajka* popisovala autorka. Byl mu podobný. Vysoký, hubený a černý, jen neměl masajskou deku omotanou kolem těla a v ruce nedržel hůl, ale iPhone.

„Neblázni, dej si něco, když tě pozval, je neslušné odmítnout,“ pobízí mne polohlasem Veronika.

„OK, mám ráda Baileys,“ špitám nesměle se sklopenýma očima. Nedokázala jsem se mu podívat do očí, měla jsem pocit, že jsem úplně rudá studem nebo rozpaky a on by si toho mohl všimnout.

„I am Eurico. And you?“ Tady je ještě má angličtina v naprostém pořádku. On zato evidentně češtinou neoplýval.

„Verčo, co mám dělat? Já anglicky neumím!“

„Nevadí, já ti budu překládat.“

Ani nevím, co všechno mi vlastně řekl, ale po chvíli jsme seděli u stolu a společně s jeho kamarádem, který dělal překladatele, jsme se snažili vzájemně zjistit, kdo jsme.

No, je krásný, mladý a chytrý, ale právě přesný opak mne. A navíc ta jazyková bariéra! Asi ne, tohle bude jen další flirt pro dnešní a možná zítřejší den, nic víc, sděluji svůj pocit Veronice. „Ne, ne, on je hrozně fajn, ten tady není každý den a celý večer, mám ho ráda, není žádný křivák,“ uklidňovala mě Veronika.

Dobře, řekla jsem si, co se vlastně může stát? Hrozně moc jsem chtěla mít toho druhého, ale strašně jsem se bála zklamání a toho, že by šlo o hloupý a zbytečný flirt. Byl to boj srdce s rozumem. Teď ne, teď nechci analyzovat něco, co vlastně ani zatím ničím vážným není.

Naše komunikace byla velmi zábavná, ale má angličtina, která skončila před desíti lety na lekci číslo deset, mi moc nedovolovala. Byla jsem proto vděčná za jeho iPhone, který díky aplikaci překladače dokázal přeložit téměř vše. Včetně jeho žádosti o mé telefonní číslo. I když myslím, že na tohle překladač nebyl potřeba. Šel se mnou, aniž by se zeptal, automaticky se zvedl a doprovodil mě až k domu.

„Tak, jsem doma, tady bydlím.“ Pomalu odemýkám dveře domu a čekám, co se stane. Mezi polibky se mě ptá: „Pamatuješ si mé jméno?“

Jsem v úzkých, nejsem si jistá, tak moc jsem se snažila nepřipustit si ho k tělu nebo mne natolik ovlivnila nervozita, že jsem si jeho jméno nepamatovala.

„Ano, pamatuju,“ odpověděla jsem bez váhání.

„Ano? A jak se tedy jmenuju?“ Myslím, že si byl naprosto jistý tím, že jeho jméno neznám.

„Eduardo? Ne! Ernesto? Ne! Promiň, asi jsem tě dobře neslyšela, jaké je tedy tvé jméno?“

„Eurico, jmenuji se Eurico.“

Naprosto v klidu, s pobaveným úsměvem mi zcela zřetelně, ale s dostatečným důrazem, opakoval své jméno. „Děkuji, teď už si ho zapamatuji,“ odpověděla jsem.

„Uvidíme se?“ tuhle otázku vyřkl africkou kostrbatou češtinou.

„To záleží na tobě.“

„Dobrou noc.“

Poslední pusa, možná dvě nebo tři? Nevím. Hlavně rychle domů, chci si ten večer v teple pod peřinou promítnout celý znova. Kdo asi je, co dělá, co vlastně chce, co mi to říkal? Před očima mi běží romantický film, můj romantický film, ve kterém hraju hlavní roli.

Píp, píp, píp, můj film přerušil signál mobilu, který mi oznamuje příchod sms. „Je mi smutno, chci, abys byla se mnou, mám chuť pro tebe poslat taxi.“

Srdce se mi zastavilo a poskočilo radostí. Tisíckrát si můžete říkat *nepřipouštěj si ho k tělu, hlavně se nezamiluj, nevěř mu*, to jsou jen slova, to se tak říká. Neznám žádnou, kterou nepotěší zpráva, že po ní touží muž. Nesmysl, jestli to tvrdí, tak lže. Já lhát nechci, nebudu se ani stydět za to, že jsem možná vypadala jako hloupá naivní puberťačka, no a co. Ať. Můj pes Whisky byl v té době čtyřměsíční tvrdohlavé a vzteklé štěně. Ležel se mnou v posteli a poslouchal, jak si povídám sama se sebou. „Asi jsem se zamilovala,“ šeptala jsem mu pod peřinou do ucha. „Nemůžu, ráno vstávám brzy do práce,“ odpovídám na esemesku. V té době jsem pracovala pro tyrana a hulváta v květinářství. Od rána dvanáct hodin v jedné provozovně a v noci v druhé s nočním provozem. Musela jsem se vyspat, čekala mě pětadvacetihodinová non stop služba. Tuhle informaci jsem také poslala svému princovi. „Dobrou noc.“ Teď se dva dny neuvidíme, bude mít čas všechno si promyslet.

Kapitola čtvrtá

POZNÁVÁNÍ

Tohle byly naše první dny, schůzky na pár hodin před mou noční směnou, střídali jsme bar a jeho byt. „Můj dům je i tvůj dům,“ bylo první, co mi řekl, když jsem poprvé vstoupila do jeho bytu. „Nemusíš se na nic ptát, vem si, co chceš.“

Všimla jsem si fotografie na jeho stole, velká barevná „áčtyřková“ fotografie tří černých mužů v černých oblecích. Byla jsem zvědavá, ale neptala jsem se. Asi proto, že jsem se anglicky zeptat neuměla. Komunikace byla obtížná, bez překladáče jsme si dokázali říct jen velmi málo věcí. Ale on byl trpělivý a učil mě. Evidentně na mně viděl vyčerpání a strach, který ve mně vyvolával můj šéf.

„Takhle to nejde, to nemůžeš dělat. Ty máš hlad?“ zeptal se, když jsme jeden večer leželi u televize a začal nám do toho křičet můj žaludek.

„Ano, ale to přejde, jak dojedu do práce a začnu pracovat,“ zněla má odpověď, pro něho pochopitelně neuspokojivá.

„Ne, tohle nebudu akceptovat,“ vtiskl mi do dlaně bankovku se slovy: „Kup si jídlo na celou noc.“

Musím to vydržet, už bude konec, říkala jsem si. Za pár dnů skončím a nastoupím do nové práce. Od února jsem totiž nastupovala jako obchodník do charitativní organizace. Budu pracovat jen ráno, regulérních osm hodin, a budu žít jako člověk. Všechno bude lepší.

Začala jsem cítit jeho podporu a péči, začínala jsem mu věřit a přestala se zabývat otázkami, na které stejně odpověď nikdy nenajdu. Nechtělo se mi přemýšlet nad tím, jestli spolu zůstaneme, jestli mě miluje, jestli si nenajde jinou, jak mě všichni varovali. Prostě se stane, co se má stát, a já si nechci kazit pěkné chvíle, o nichž nikdo neví, jestli skončí zítra nebo za sto let.

Někde v té době, kdy už jsem viděla naději na blízký konec mého pracovního utrpení, mi Iko ukázal webové stránky nějaké firmy, podle jejich vzhledu byla zahraniční a dobře prosperující. „Hmm,“ řekla jsem.

„To je moje firma.“ Vzal fotografii se třemi muži v černých oblecích, které jsem si všimla už dříve. „To jsme my, BIS. My tři máme tuto firmu. Nemusíš se bát, já se o tebe postarám.“

Začala jsem si uvědomovat, že ode dne seznámení jsme spolu téměř každý den, všechny mé noční směny jsme si odesílali esmesky a sdělovali si a vyzvídali čím dál víc z našich životů.

Pak přišel den, na který nikdy nezapomenu. Iko mi vložil do ruky dopisy s modrým pruhem a jeho jménem. „Nerozumím, co tam je, je to česky a já to nechápu.“

Po přečtení se mi zastavilo srdce a vyhrkly slzy do očí. Ne, tohle ne, tohle nikdy nedovolím, nemůžou mi někoho dát a vzápětí mi ho vzít. „Vaše vízum je propadlé a nové jsme vám nedali z toho a toho důvodu.“

Velký problém, on nemá vízum, co teď, kde se mám zeptat? Zavolám na cizineckou policii, zajdeme tam a dáme to do pořádku, přece tady pracuje, studuje, tak proč by měl být problém? Srovnávala jsem si rychle myšlenky v hlavě a snažila se uklidnit.

„Neboj, tohle vyřešíme,“ ujišťovala jsem ho. Ale kdo uchlácholí mě? Nejbližší termín byl druhého března, půjdeme tam a dáme to do pořádku, pomyslela jsem si a snažila se to vytěsnit z hlavy do doby, než nastane čas tam jít.

„Přijedeš dnes?“

„Ano, tak jako včera jsem přijela, přijedu i dnes.“ Od chvíle kdy jsem začala pracovat v nové práci, vídáme se každý den, jen jsme se posunuli o další krok a já ho představila své dceři, která se mnou už žila v Praze.

„Zajdeme si na oběd!“ Nadšeně jsem vyrazila z práce a těšila se na další setkání.

„Potřebuji pomoci, v mém bytě nemám plyn a elektřinu a já nerozumím proč. Můžeš zavolat domácí a zeptat se, co se stalo?“

Aha, tak možná proto je tak chladný. Tohle mě trápilo, byl tak studený, tak odtažitý. Proč vlastně chtěl být se mnou, když nedal najevo kousek citu? Zvládnou to? Dokážu to akceptovat a zvyknout si na to? Nevím, uvidíme. „Jasně, zavolám jí.“

Neshody s majitelkou bytu vyvrcholily tím, že mu v nejkrutější zimě odpojila elektřinu a plyn a hnout se s ní nedalo. „No nic, zajedeme k tobě, vezmeš si pár věcí a nastěhuješ se ke mně.“

Zcela automatická odpověď. A tak jsem po zhruba dvou-týdenní známosti měla doma dvoumetrového černého cool mana. Z jeho krásného nového dva plus „káká“ do mého starého omšelého dva plus nula. „Musím zajít za domácí a zeptat se jí, zda to nebude problém.“ Tušila jsem, že bude, byla to nesnášenlivá čarodějnice, která na mě bušila při každém zvuku, který vycházel z mého bytu.

„Pomůžeš mi najít nový byt?“ zněla jeho další otázka.

„Pro tebe nebo pro nás?“ zeptala jsem se drze.

„Pro nás, myslím, že to bude lepší,“ odpověděl.

Asi se to opravdu stane, asi budu opravdu bydlet s Afričanem? Ani ve snu mě v tu chvíli nenapadlo, že by mohlo být ještě něco víc. Opět jsem se ukázala jako malá naivní holka.

Při psaní těchto řádků se mi vybavují i ty nejmenší detaily, které jsem již množstvím událostí, jež následovaly, dávno vytěsnila z paměti.

Sama jsem překvapená, kolik mi toho vypadlo a jak mi teď tyto chvíle připadají nedůležité, teď ano, ale dřív, na tom úplném začátku, jsem vnímala a prožívala každou minutu a možná jen díky tomu jsem teď schopna rozpomenout se i na malé detaily. Možná jsem je vytěsnila jen díky následujícím událostem, které byly tak silné a emotivní, že zastínily ty drobné a méně významné. Je zvláštní, jak mozek vyhodnocuje, co si bude a co si nebude pamatovat. Myslím, že si pamatuji vše, snad jsem nic nezapomněla, neustále se vracím na začátek mého psaní a dopisuju ty jednotlivé strůpy mezi řádky, kam patří.

Na začátku to vypadalo, že to bude krátký příběh, teď vím, že bude dlouhý a krásný. Ano, bude krásný, protože je krásný a protože je to příběh o splněném snu. O snu, který někde na začátku neměl možnost klíčit. Možná právě proto je teď tak silný, velký, a tak rychle vyrostl. Napadl mě baobab. Můj příběh je jako baobab, silný, velký, tvrdý a nezávislý. Schopný žít a růst i v tvrdých a nepříznivých podmínkách, ale jen v Africe.

Já, má dcera, pes a Iko v jednom malém bytě s nepříjemnou paní domáčí. Plížili jsme se domů jako zloději, takhle se to nedalo. Zajdu za ní a domluví se s ní.

Ne, tohle nedovolím, zněla strohá odpověď mé příjemné paní domáčí. Stísněná strachem z vysokého nájmu ve větším bytě jsem se rozhodla přistoupit na Ikův návrh a začala jsem hledat.

„Zlato, všechny byty jsou tak drahé, já nevím, jestli osmáct tisíc dokážeme zaplatit,“ byl můj každodenní argument.

„Neboj se, to zvládneme, já mám firmu, ty máš práci, o peníze se nestarej.“

„A co tvoje škola? Musíš ji dodělat!“ Iko studoval na soukromé angloamerické vysoké škole a jeho školné bylo v té době pro mě astronomické.

Za každou cenu jsem mu chtěla pomáhat, v domnění, že to potřebuje. „Neboj se, o to se postarám.“ Neslyšela jsem nic jiného než „neboj se, neměj strach, já se o to postarám“. Snažil se mi to dokázat každý den nákupy jídla, posílal mě na kosmetiku, manikúru a ostatní podobné vymoženosti. Byla jsem zabraná do hledání bytu a krásná představa společného bydlení definitivně potlačila můj strach.

Kapitola pátá

MÁMA A CIZINECKÁ POLICIE

Ježíši, přijede moje máma, ona to ještě neví. Co budeme dělat, popadla mě panika.

Věděla jsem, že tohle nebude jednoduché. Musím ji na to pomalu připravit. Uměla jsem si představit, co bude říkat na společné bydlení s Afričanem, kterého jsem navíc znala jen chvíli. Znovu se mi vybavily její poznámky, kterými argumentovala v mých čtrnácti letech. Ne, tohle poslouchat nechci.

„Nevadí, zlato, půjdu na dva dny zpět do mého bytu. To zvládnou,“ uklidňuje mě Iko chápavým hlasem. Velkorysé, říkala jsem si, ale z mé strany hrozné. Jak tohle můžu dopustit? Ale asi měl pravdu, nechtěla bych ho vystavit tomu dramatu, které by nastalo, kdyby vítal moji mámu ve dveřích. Jo, musíme to tak udělat.

„Petro, prosím, zatím babičce nic neříkej,“ prosila jsem dceru. „Víš, jak všechno prožívá, a nestojí to za to. Řeknu jí to, až přijde čas.“

„Neboj, mami,“ uklidňovala mě. Přece jen viděla, jak moc se náš život po příchodu Ika změnil.

Je tady. Máma je v mém bytě a vykládá nákup, který mi přivezla. Snad jsem zahladila všechny stopy po Ikovi, bože, kdyby si tak něčeho všimla.

„Jsi nějaká nervózní, stalo se něco?“ zkoumá mě tím svým přísným pohledem, který si pamatuju od dětských let.

„Ne, mami nic se neděje.“ Musím se okamžitě uklidnit, nebo to špatně dopadne.

Usedly jsme v podvečer k televizi a otevřely víno. Byl to kupodivu hodně příjemný den, ani jsme se nepohádaly a docela příjemně si vykládaly. „A jak to budeš řešit s Petrem?“ zeptala se nečekaně.

„Mami, já už se k němu nikdy nevrátím,“ vypadlo ze mě jako blesk.

„Já vím,“ odpověděla, „ale musíš to nějak vyřešit.“

Byla jsem překvapena její klidnou a chápající reakcí. „Vyřeším, řeknu mu, že chci požádat o rozvod. Ale musím na to sebrat odvalu.“

„A co budeš dělat pak? Já nechci, abys zůstala sama!“ Skoro se rozplakala, trápila se. Bylo mi jí líto, protože já nejsem sama a snad ani sama nebudu. Začala jsem sama se sebou bojovat – říct jí to, neříct? Nevím. Mám strach, jak bude reagovat. Ale přece mě miluje a nechce, abych se trápila a byla sama. Tak by měla být šťastná, že jsem šťastná! Ovlivněná skleničkou vína jsem se rozhodla ji se situací obeznámit.

Chyba. Z okamžitého hlediska chyba, ale z dlouhodobého, jak se později ukázalo, to byl dobrý krok. Nemusela jsem lhát a mlžít a tahat do toho svou dceru. I tak už musela mlžít před svým tátou, což bylo dost strašné.

„Mami, já nejsem sama, já někoho mám. Někoho, kdo mě miluje a je moc fajn a pomáhá mi,“ vypadlo ze mne.

„No to je super! A kdo to je, co dělá, odkud ho znáš?“ vyhrkla na mne hromadu otázek, ale byla z té informace evidentně nadšená. Jenže nevěděla celou pravdu. Postupně jsem na její otázky odpovídala, ona byla spokojená, myslím, že ji vůbec nenapadlo, že by můj nový partner mohl být z jiného kontinentu.

„Tak to bys mě s ním mohla seznámit? Můžeme zítra společně zajít na kafe,“ navrhla. A já jí, pomyslela jsem si, nezůstane u polopravdy.

„Mami, on je cizinec a česky moc nemluví.“

„Aha, a odkud je? Němec, Francouz, Ital?“ Vyjmenovala snad téměř všechny lukrativní evropské státy.

„Ne, mami, není z Evropy,“ řekla jsem opatrně. A drama bylo na světě.

„Ne, já to nechci slyšet, to mi neříkej, ty jsi úplně blbá!“

Komorní podvečerní nálada byla ta tam. „Ano mami, je to Afričan a je z Angoly,“ přiznala jsem barvu.

„Zítřka jedu domů, tohle je poslední kapka, kterou jsi mi dala,“ zaznělo rozhodně a přesvědčivě z jejích úst. „Jsi normální? Tobě to pořád nestačilo, s tou tvou posranou Afrikou? Už se vzpamatuj!“ dodala ještě, když rozčilená uléhala do postele.

Už žádné mé argumenty nebyly podstatné a její nadšení z ideálního partnera bylo po zjištění národnosti to tam. Ale po pravdě jsem nebyla zaskočená, znám ji tak dobře, že jsem věděla, že to tak bude. Černoch přece není dost reprezentativní a tohle ona rozhodně v mých plánech budoucnosti neměla. Tohle ne!

„OK, mami, tak jed'. Když je to pro tebe jediné řešení, nebudu tě držet. Je to tak, jak to je, já ho miluju, měnit nic nebudu, a ani nechci.“ Snad poprvé jsem byla tak tvrdá a přímočará, ne že bych nikdy předtím nebyla tvrdohlavá, ale tohle prostě bylo jiné.

Máma opravdu druhý den ráno rozhořčená a pohoršená odjela. Věděla jsem však, že to jen tak nevzdá. A že ty její výhrůžky, že se mnou končí a že už ji neuvidím, jí vydrží maximálně na dobu cesty vlakem z Prahy do Ostravy.

Jo, jsem už jako ona, zase jsem měla pravdu. Hned po vystoupení z vlaku mi volala a spustila nanovo. „Tohle jsme si s tátou nezasloužili, musíš se s ním rozejít, k ničemu to nebude, budeš nešťastná, tyhle míchaný vztahy nevydrží, je to úplně jiná mentalita...“ A závěr? „Musíš se s ním rozejít.“ Máminy telefonáty pokračovaly zhruba čtrnáct dnů. Zatěžována těmito hovory a vyčerpaná argumentováním

jsem stále hledala naše nové bydlení. Ale hovory s mámou mě snad vyčerpávaly ještě víc.

Najít pěkný byt, kde by nebyl na překážku pes ani cizinec, a ještě k tomu z Afriky, mi začalo připadat nereálné. Taky ty prvotní investice – poplatek realitce, jeden nebo dva nájmy kauce a k tomu nájem za daný měsíc? Šílené, mně kauci nevrátí a Ikovi taky ne, tohle snad není možné. To jsem netušila, říkala jsem si. Ale ta touha a krásná představa společného bydlení mi dávaly sílu a nutily mne nepřestávat a nevzdávat boj s lidmi s předsudky a lidmi, kteří neměli rádi psy.

„Iko, mám! Mám nádherný byt za osmnáct tisíc! Není to přes realitku, kauce je jen jeden měsíc a nevádí jim pes ani cizinec!“ křičela jsem radostí a srdce mi plesalo. „A je volný, dneska se můžeme jít podívat. V kolik se vrátíš z práce? Stihneš to?“ bombardovala jsem ho nadšeně otázkami.

„Ne, zlato, nestihnu, jdi se podívat sama, já ti věřím a vím, že pro nás vybereš krásný byt.“

Zase sama. Ani už nevím, kolikátý byt navštívím, a znovu sama. On nechce, nerozumím tomu. Nebo se za mě stydí? Přece jen je o osm let mladší a vypadá velmi dobře v obleku a s kravatou na krku. Já, opotřebovaná a strhaná, jsem vedle něj asi dost reprezentativně nevypadala.

„No nevádí, pojedu sama.“ Byt je krásný, mezonet s terasou. Ano, bereme ho, udělala jsem tedy rozhodnutí sama. „Dnes večer vám dovezu kauci, počkám jen, až přijede přítel z práce a přiveze peníze.“

„To není problém,“ odpověděl pronajímatel. Byl velmi milý a příjemný. Mladý, bez předsudků a pohodář.

„Iko, vzala jsem ten byt, potřebuju, abys večer dovezl peníze na kauci,“ volala jsem mu do práce.

„Není problém, patnáct tisíc ti dovezu, budu doma kolem šesté večer.“

Super, pomyslela jsem si. Tento den jsem začala chápat africký čas, řečeno s nadsázkou. Ještě v sedm večer nebyl doma, a když se objevil ve dveřích po deváté s větou „Lásko,

musel jsem ty peníze použít na zaplacení faktury ve firmě“, chtělo se mi brečet. Ovládla jsem se, ale důrazně jsem mu vysvětlila za pomoci překladáče, jak se tyhle věci řeší.

„Máš pravdu, promiň.“ To bylo vše, co mi k tomu řekl. Ale naštěstí, jak jsem už řekla, pronajímatel byl naprosto v pohodě, a tak jsme se nakonec domluvili a mohli se k prvnímu březnu nastěhovat.

„Dneska jdeme na cizineckou polici vyřešit tvé vízum.“ To byla moje první slova, když jsem ráno v posteli otevřela oči.

Byla jsem trochu nervózní, ale následující události jsem si nedokázala vůbec představit. Jsme tady, sedíme na židli před sotva dvaadvacetiiletou pracovnící. Nevím, jestli neumí, nebo nesmí mluvit anglicky.

Vypověděla jsem jí náš problém a zeptala se na postup. Odebrala Ikův pas a beze slov odešla někam dozadu. Když se vrátila, poslala nás do čekárny beze slova vysvětlení, jen s informací, že mu zabavila pas a on nesmí odejít.

Při čekání mi proběhl hlavou film *Zelená karta* a došlo mi, co nastane. V rychlosti jsem se to se svou špatnou angličtinou snažila vysvětlit Ikovi. „Asi tě zadrží a odvezou na výslech. Musíš jim říct, že se známe dlouho a že spolu žijeme. Víš, kdy jsem se narodila? Jak dlouho jsme spolu, co jim řekneme? Nemůžeme přiznat měsíc, řekneme, že půl roku, známe se z mé práce v novinách.“

Rychle jsme si domluvili scénář a stalo se. Byli tam, odvedli ho a posadili do auta, nepomohl pláč, křik, prostě nic. V rychlosti mi dal číslo na jejich firemního právníka a já zjistila, kam ho vezou.

„Neboj se zlato, přes noc tě tam nenechám, jedu hned za tebou.“ Byla jsem na dně, ale cítila obrovskou sílu lvice. To si teda vypijou, tohle jim nedaruju. S takovými pocity jsem se řítla směrem ke služebně, kam Ika odvezli.

„To je problém,“ řekl právník, „vy nejste rozvedená! Kdy se můžete rozvést?“ zněla jeho otázka.